N^{er} 211. **ROK 1835.** **CZWARTEK 16 WRZEŚNIA.**

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Piętna S. Franciszka.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Drogosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:		Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Réaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	7	27"6‴. 263	† 4° ,9	5‴, 95	Pł, Zachodni słaby	Pogoda	
	12	6 , 732	† 12 , 6	6, 27	„ mocny	„ „	
16	3	6 , 928	† 13 , 2	6, 79	Pł. Zachodni mocny	„ „	
	9	7 , 012	† 6 , 3	5, 94	„ średni	„ „	

Z powodu kończącego się ćwierćrocza, Redakcya ma zaszczyt zawiadomić Publiczność, że GAZETA KRAKOWSKA *w następującem ćwierćroczu wychodzić będzie pod temiż samémi jak dotąd warunkami. Osoby życzące utrzymywać* GAZETĘ, *zechcą się zgłosić do Drukarni St. Gieszkowskiego (w rynku) dla zapisania się i złożenia zwyczajnéj opłaty. Druk, papiér, wielkość i czas codziennego wychodzenia* GAZETY *zostają niezmienne, pod względem zaś wewnętrznego układu,* REDAKCYA *jak dotąd i nadal dokładać będzie wszelkich usiłowań, ażeby to pismo i miejscowéj potrzebie i życzeniom powszechnym odpowiedzieć mogło.*

Redakcya Gazety Krakowskiéj czuje zarazem potrzebę przypomnieć Osobom, które to obchodzić może, że Wysoki Senat Rządzący (Obacz N. 5230 D. G. S. GAZETY KRAK: *N. 205) z uwagi że wszelkie doniesienia urzędowe bądź od władz administracyjnych, bądź też sądowych pochodzące w* GAZECIE KRAKOWSKIEJ *jako Rządowéj umieszczanemi być winny, ułożył się z wydawcą* GAZETY KRAKOWSKIEJ, *wskutku czego wszelkie od władz publicznych w interessie publicznym, lub na powództwo stron prywatnych nastąpione postanowienia i doniesienia za opłatą po gr: 10 od wiersza przez całą szerokość formatu* GAZETY KRAKOWSKIEJ *przechodzącego, a po gr: 5 w półwierszu czyli w jednéj przedziałce* GAZETY, *zamieszczane będą.*

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Część Urzędowa

Na Kazimierzu przy Krakowie w domu pod N. 103/4 na pierwszym pietrze dnia 22 września b. r. o godzinie 10 rano sprzedane zostaną w exekucyi sądowéj, zwierciadła, komody, krzesła, kanapy, żorandle, szafy, pulpity, zegary, za gotową zapłatę, oraz puszczone zostaną mieszkania w 3chletnią dzierżawę więcéj ofiarującemu, które chcący objęcia, raczą się w potrzebne vadium złp: 100 zaopatrzyć.

Kraków 10 września 1835 roku.

Skorczyński Kom: Sąd.

Dnia 21 w wsi Płaza gminie Kościelec sprzedane będą publicznie koń, wóz kuty, żyta kóp 6, krowa i sprzęty domowe. Dnia 22 w mieście Trzebinia wydzierżawione zostaną dochody na lat 3 z domu N. 44, poczynając od 25 pazdziernika r. b. Dnia 25 w wsi i gminie Jaworzno okręgowéj wydzierżawione będą dochody na lat 3 z domu N. 147 założeniem kaucyi złp: 36, nakoniec dnia 28 w wsi Morawica, gminie Balice sprzedane będą różne sprzęty domowe, także krowa, trzoda, ziemniaki, suknie i t. p., a to o 11 z rana a o 2 z południa b. m. i r., mający chęć kupna podpisany na oznaczone miejsce i na czas z gotowemi pieniędzmi zaprasza.

Chrzanów 13 września 1835 r.

Tomasz Jaworski Kom: Sąd.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wiedeń 27 *Sierpnia.* Rząd tutejszy zatrudnia się teraz poprawą niektórych praw i ustaw cywilno-sądowniczych. Mówią że w krótce wyjdzie nowy kodex prawa cywilnego, prawa karnego i handlowego, zapewnie cały skład sądownictwa ulegnie pewnéj odmianie.— W Czechach, a mianowicie w obwodach graniczących z Saksonią jako też i w okolicach Drezna panują nadzwyczajne upały i posuchy. Wiele rzek mniejszych i studni wyschło zupełnie, a z powodu tego znaczna liczba młynów stoi bez użytku. Pomimo to, urodzaje i zbiory były bardzo pomyślne.

Paryż 1 *Września.* Posiedzenie dzisiejsze izby parów odbywało się przy otwartych drzwiach, wielki kanclerz rozpoczął posiedzenie wnioskiem nowego prawa przeciw wolności druku. Na zapytanie prezydenta, czyli izba wyznaczy osobną kommissyę rozpoznawczą i czyli zechce tę sprawę jemu samemu powierzyć, podniosł się margrabia Dreux Breze który z powodu słabości zdrowia przez długi przeciąg czasu żadnego nie miał udziału na posiedzeniach, i zabrał głos mówiąc: »Przykłady mają w kraju reprezentacyjnym wielką wartość, i ja sądzę że zjednam sobie wdzięczność przypominając postępowanie izby z podobnym wnioskiem w r. 1827. P. Broglie żądał wtenczas, aby wyznaczona kommissya zamieniła się w wydział rozpoznawczy; przyjęto ten wniosek, komissya zwołała potem wszystkich dziennikarzy, drukarzy, jako i wszystkich wyrobników, których prawo przeciwko wolności druku najbardziej dotykać mogło; i jakiż był skutek tego? Oto po 6 tygodniach odrzucono projekt, prawa druku. Po Lipcowej rewolucyi w roku 1832, gdy ministrowie żądali przyjęcia projektowanego prawa względem dowolnego ogłoszenia każdego miejsca w stanie oblężenia, Izba odwlekała przyjęcie tego wniosku przez 2 miesiące, nakoniec ministrowie cofnęli go zupełnie. Żądam przeto aby tę sprawę aż do ukończenia ciągnącego się processu zawieszono. Zanadto dobrze znam moje obowiązki ażebym się miał w niewczesne rozpoznawanie tego prawa zapuszczać, na to tylko jeszcze zwracam uwagę, że przyczyną tego prawa stał się zamach z 28 lipca. Jednak pytam się, czyliż nie należy się wprzódy, przekonać czyli wolność druku nosi na sobię winę zamachu 28 Lipca. Kilku parów sprzeciwiło się żądaniom mowcy; poruczono zatem większością głosów prezydentowi wyznaczenie kommissyi. Mianowani przez p. Pasqujer członkowie kommissyi są: książe Mortemart, hrabiowie Bastard, Guilleminot i Sainte-Aulaire; baronowie, Barante, Séguier Girod i Villemain.

W *Messager* czytamy następujące prywatne doniesienia z Saragossy z d. 23 Sierpnia. Tajne towarzystwa, które za panowania Ferdynanda z trudnością tylko uśmieżane bywały, podniosły się od czasu zaprowadzenia rejencyi, i przez nowe urządzenia stanęły na takim stopniu, że w zaburzeniach, których się Hiszpanija spodziewała, znakomitą rolę odgrywać mogą. Powstanie Baskijskie popierało nadzwyczajnie działalności tych związków. Rząd zaś albo oszukany podaniami urzędników, którzy po największej części do tych związków należeli, albo w nadziei użycia ich przeciwko Karlistom, albo z szczególnej opieszałości, chwytał się tylko samych niedołężnych środków do ich uśmierzenia. I tak w krótkim czasie rozgałęziły się te związki po wszystkich znakomitszych miastach, co raz bardziej się powiększały i zasady rozkrzewiały; lecz cel ich był jeszcze niepewny i nieśmieli powstać. Od sześciu miesięcy widoczny był nadzwyczajny ruch między związkowemi, wszczęły się między naczelnikami nieporozumienia, tak, że podziewano się zupełnego rozwiązania. Z tege utworzył się nowy związek pod nazwiskiem młodej Hiszpanii, który jest najniespokojniejszym. Wiele pism drukowanychza granicą rozrzucono po kraju. Oskarżają rząd o zdradę i o porozumienie się z Karlistami. Punktem głównym ich

jest Barcelona. Zamiarem ich było dotychczas obalić królowej ustawy i zwołać sejm narodowy. Powstanie niebyło tak wielkie jak się spodziewano, jednakowo połączone zrewoltowane prowincye razem tworzą silną massę. Teraz pracują nad połączeniem różnych Junt, nad nadaniem im jednakowej organizacyi, do których wszystkie te prowincye przyłączyć się mają, które chcą związkowi oderwać od rządu Madryckiego. I gdy się osądzą dość silnemi przepisywać prawa, zmuszą rząd do przyjęcia wszystkich żądań. Przychylni Rejencyi mówili stanowczo o interwencyi francnzkiej. Statut królowej nie znalazłszy w massach żadnej sympatyi potrzebuje pomocy obcej, ale kto dobrze rzeczy zważy, pozna, że Francya będzie się strzegła rozwinąć chorągiew, której żadne ramie w narodzie nie wesprze i która piętnem klęski jest skażona.

Dnia 28 *Sierpnia*. Gazeta Poznańska Nr. 212 pisze: W dzisiejszym numerze dziennika *Temps* umieszczono następujący rys wypadków wczorajszego posiedzenia. 1) Postanowiono podddać prassę pod wyrok Trybunału parowskiego, ponieważ pewną ilość dotychczasowych przewinień prassy (délits) zamieniono na targnięcie się na bezpieczeństwo państwa, i Ministrów upoważniono do usunięcia tychże podług upodobania z pod jurysdykcyi podejrzanego Sądu przysięgłych. Postanowienie to nadweręża oczywiście 69 artykuł karty, stanowiący, że przewinienia prassy ulegają wyrokowi Sądu przysięgłych. Nadwerężenie takowe karty tém bardziej każdego uderza, gdy pan Dupin, będący po rewolucyi lipcowej sprawozdawcą o zmodyfikowaniu karty, przypomniał Izbie, że wszystkie wykroczenia prassy, bez najmniejszego wyjątku, ulegają wyłącznie wyrokowi Sądu przysięgłych. 2) Przywrócono znowu w odwrotny sposób konfiskacyę, zniesioną zupełnie przez kartę. Nie jestto bowiem czem innem jak konfiskacyą, jeżeli podług okoliczności dzienniki karze 50,000 fr. ulegać mają, ile że całkowity kapitał większej części tychże, summy takowej nie przechodzi. 3) Złamano artykuł 7 karty. Nadaje on albowiem wszystkim Francuzom prawo ogłaszania drukiem i obwieszczenia publicznie swoich zdań i myśli. Teraz zaś w brew temu zakazano ogłosić się Republikaninem albo też Legitymistą. Tym sposobem wkrótce do tego przyjdzie, że nam nie wolno będzie mienić się katolikami, protestantami albo nowokrzczeńcami, a nareszcie nie wolno nam będzie powiedzieć, czy klassykami, czy romantykami jesteśmy. Nie jestto żaden żart; skoro albowiem dowolność raz zajmie miejsce prawa (karty), natenczas już granicy oznaczyć nie będzie można. W oczach zdrewego rozsądku, wolności i karty nie może być zbrodnią, jeżeli kto zdanie swoje wynurza, skoro się tylko od wezwania do użycia środków gwałtownych wstrzyma, aby tym sposobem zdaniu swemu przewagę wyjednać. Wielka znajduje się różnica między dozwolonem wynurzeniem także i takich zasad, które się z istniejącemi nie zgadzają, a między zakazaném upowszechnianiem tychże. Różnice te centra nogami zdeptały. 4) Także, co się nigdy jeszcze dawniej nie wydarzyło, zakazano ogłaszania teoretycznych nawet zdań o istniejących wyobrażeniach o własności, przysiędze i tym podobnych rzeczach. Jeżeli postanowienie takowe ma być ściśle wypełnione, natenczas wielkie mnóstwo książek umieszczone będzie na liście zakazanych. Niepodobieństwo pisania w przyszłości książek w tych materyach, jeżeli kto ogromnym karom uledz nie chce, równa się prawie całkiem cenzurze. Rząd stara się jeszcze wprawdzie unikać wyrazu *cenzura*, ale wyobrażenie tegoż już istnieje, a lud wiedzieć będzie, czego mu się trzymać należy. 5) Złamano 55 artykuł karty, stanowiący, aby wszystkie sądowe rozprawy publicznie się toczyły, jeżeliby Sąd sam wśród szczególnych okoliczności inaczej nie zawyrokował. W sprzeczności z tem odjęto teraz wszystkim processom injuryjnym publiczne wynurzenie za pomocą prassy, ile że o tychże wtedy tylko rapport ma być zdawany,

gdy sąd dowód prawdy domniemanych zniewag ważnym być uzna. 6) Nareszcie uświęcono najochydniejszy i najniedorzeczniejszy środek, jaki tylko sobie wyobrazić można, zabraniając subskrypcyi na pokrycie kar ściągniętych przez prassę. Wielkomyślność narodu potrafi przecież zakaz ten bezużytecznym uczynić. Każdy odtąd składkę podwajać będzie, zwłaszcza że ją taić trzeba.

W Dardanellach panowała (do d. 1 sier:) tak mocna zaraza morowa, że cała ludność wyniosła się ztamtąd, wyjąwszy może 2000 ludzi. Wojsko wyruszyło do obozu. Wszelako z pozostałych mieszkańców umarło jeszcze w dniu jednym 30 osób na tę zarazę. Z Egiptu zaś przychodzą wiadomości pomyślne: w Alexandryi i Kairze prawie całkiem znikła zaraza morowa, a w górnym Egipcie ostawała także.

Galiota francuzka *Mésange* mając p. Texier na pokładzie i przeznaczona będąc do wyprawy naukowej na Czarne morze, uzyskała nakoniec pozwolenie wpłynienia na morze Czarne.

Bruxella 30 *Sierpnia.*— Wczoraj przystąpiono w izbie reprezentantów do przegłosowania względem prawa cudzoziemców. Skoro na początku posiedzenia zajęto się dalszémi obradami dnia poprzedzająaego, podano do przegłosowania jako poprzednie pytanie: czyli wywód cudzoziemca z kraju, sądowy wyrok z dowodami stanowczemi poprzedzać winien?— Na pytanie to, większością głosów w sposób przeczący odpowiedziano; podobnie i na inne, wniesione jako poprawka przez pana Juliena, czyli wysłuchanie rady municypalnéj koniecznem jest do legitymacyi?— W skutek tego zatwierdzono zasadę projektu do prawa, że wywód legitymacyjny tylko od ministeryum zależeć powinien. Potém przyjęto artykuł 1szy z poprawką wniesioną z strony oppozycyi przez p. Dumorriera i osnowa jego jest następująca: Mieszkający w Belgii cudzoziemiec, który swojém postępowaniem— (poprawka p. Pirscna, który tu chciał mieć umieszczoném: swojém postępowaniem w Belgii, odrzucona została 44 głosami przeciwko 34)— publiczną spokojność narusza, albo który za granicą oskarżony lub winnym uznany został zbrodni albo przewinienia, które podług prawa z dnia 1 października 1833 r. wydanie tegóż usprawiedliwia, może przez rząd być zmuszonym do oddalenia się z pewnego miejsca, do mieszkania w pewném dla niego przeznaczoném miejscu, albo nawet do opuszczenia królestwa. Pozostałe artykuły, po załatwieniu wniesionych z powodu tychże poprawek, zostały tak przyjęte, jak w ministeryalnym projekcie ułożone były.

Madryt 16 *Sierpnia.*— Według doniesień z Portugalii, panowie Guiso i Fortunato mają być w Rzymie głównymi ajentami Don Miguela, do których wszystkie pisma Miguelistów w Portugalii są adressowane. Obadwaj utrzymują ciągłą korrespondencyę z Portugaliją, i odbierają wiele listów, tak lądem, jako też przez Londyn. G.P.

Doniesienia.

Przyjechali do Krakowa
Od 16 do 17 Września

Gredler Zofia, Petruszek Karol, Jozefowicz Filip, Wodzicki Władysław hr:, Rehm Filip, Szyszkowski Paweł, Hermanowska, Du Laurens Jozefa, Rutkowska Konstancya, wszyscy z Polski, Himmel Antoni, Makomeski Jan, Wielopolski Alexander margrabia, wszyscy z Galicyi, Wolny Jan, Adamiss Jan, Adamiss Grzegorz, Hobryk Andrzéj, Tyszkiewicz Eufrozyna hrabina wszyscy z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Nowakowski Stanisław, Spławski Jan, Trzetrzewiński Jan Prezes Trybunału wszyscy do Galicyi.